

den ikke nødvendigvis ud fra et økologisk synspunkt behøver at være den samme ved alle beskyttede naturtyper, og dels fordi bræmmeudlæggelse erfaringsmæssigt udløser ofte betydelige erstatningskrav fra bredejerne og i tilslutning hertil omfattende diskussioner om det grundlovsmæssige i et sådant indgreb. Problemet har været indgående behandlet i beretningen fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vedrørende en samlet strategi på marginaljordsområdet. I beretningen hedder det således:

»Flertallet finder det nødvendigt, at tilbageværende ekstensivt udnyttede eller udyrkede naturtyper, inklusive småbiotoperne i det åbne land, nu sikres. Naturfredningsloven skal derfor ændres, så ferske enge, overdrev og småbiotoper inddrages under lovens bestemmelser. Herefter vil loven omfatte vandløb, søer, moser, ferske enge, strandenge, strandsump, heder og overdrev.

Endvidere finder flertallet det formålstjenligt, at der udarbejdes regler for en retlig beskyttelse af forskellige typer diger og eventuelt andre fortidsminder, der ikke er sikret gennem gældende lovgivning.

I forbindelse med lovforberedelsen skal den nærmere udformning af reglerne afklares, idet det bl.a. skal fremgå, at sammenhængende arealtyper, f.eks. moser og enge, opgøres under ét. Reglerne bør udformes således, at det er klart for den enkelte lodsejer, hvilke arealtyper der er omfattet af lovgivningen. Det bør endvidere fremgå, at dispensation fra beskyttelsesreglerne kun gives i helt særlige tilfælde, mens hidtidig brug af arealerne kan fortsætte.

Flertallet finder endvidere, at der skal fastsættes regler til etablering af 6 m brede beskyttelsesbræmmer på begge sider af alle større offentlige vandløb samt private vandløb omfattet af naturfredningslovens § 43. For mindre vandløbs vedkommende tages udgangspunkt i en ordning, der bygger på princippet med bræmmebredder på 2 x bundbredden. I beskyttelsesbræmmerne må der ikke gødskes, bruges bekæmpelsesmidler eller foretages jordbehandling. I sammenhæng hermed må indgå spørgsmålet om kompensation, opkøb, plejekontrakter m.v. til landmænd, der må lade forholdsmæssigt store vandløbsnære arealer udgå af intensiv drift.

Virkningerne af bræmmerne skal løbende følges, og det skal bl.a. i lyset af de kommende års pilotprojekter i marken vurderes, om bræmmerne bør gøres bredere. I sammenhæng hermed skal der tages stilling til udlæggelse af beskyttelsesbræmmer ved mindre og helt små vandløb, der ikke er omfattet af naturfredningslovens § 43. Miljøministeren opfordres til at fremlægge en redegørelse herom i begyndelsen af folketingsåret 1990-91.

Der skal tillige skabes hjemmel til, at der efter konkret planlægning kan udlægges bredere beskyttelseszoner via opkøb, jordfordeling, plejekontrakter eller anden økonomisk kompensation til landmanden. Sådanne zoner skal f.eks. kunne etableres i særlig miljøfølsomme områder såsom ådale eller områder med sårbart grundvand. Miljøministeren bør sikre, at der sker en kortlægning af særlig følsomme grundvandsreservoarer, bl.a. i relation til områdernes landbrugsstruktur og drift.

Flertallet finder desuden, at der skal indføres 6 m brede beskyttelsesbræmmer omkring naturtyper omfattet af naturfredningslovens § 43 (heder, overdrev, søer, moser, ferske enge og strandenge). Omkring heder og overdrev må der ikke gødskes eller anvendes pesticider. I bræmmer omkring søer, moser, ferske enge og strandenge må der ikke gødskes, bruges bekæmpelsesmidler eller foretages jordbehandling. I forbindelse med lovforberedelsen opfordres miljøministeren til at afklare spørgsmålet om beskyttelsesbræmmer omkring mindre biotoper omfattet af naturfredningslovens § 43. Samtidig bør det afklares, om der bør etableres sprøjtefrie bræmmer langs skovbryn, levende hegn og lignende. For at sikre tilbageværende ekstensivt udnyttede eller udyrkede naturtyper skal moser, ferske enge, strandenge, strandsump, heder og overdrev større end 2.500 m², søer dog over 150 m², være omfattet af naturfredningsloven.

Som det i øvrigt fremgår af lovforslaget, har forslagsstillerne fundet det rigtigt at følge flertallets holdning for så vidt angår arealgrænserne for de beskyttede naturtyper, medens det i lyset af analyserne af marginaljordsprojekterne synes usikkert, om det er hensigtsmæssigt såvel økologisk som administrativt at fastlægge bestemte bræmmebredder i selve lovtæksten.

I forbindelse med drøftelserne i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg om regeringens marginaljordsstrategi i maj 1987 tilkendegav miljøministeren, at der skulle skabes mulighed for:

- at udlægge beskyttelsesbræmmer på begge sider af offentlige og større private vandløb,
- at udlægge tilsvarende bræmmer omkring moser, søer og heder samt visse ferske enge og overdrev,
- at udlægge bredere beskyttelseszoner langs visse vandløb med et konkret fastlagt indhold og mod kompensation til landmanden.

Gennemførelsen af ekstensiveringsordningen, ordningen vedrørende de miljøfølsomme områder og »set-aside«-ordningen giver mulighed for at yde sådanne tilskud til landmænd, som udlægger beskyttelsesbræmmer langs vandløb og omkring søer og moser. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.4.